No. 1040.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 19 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 September.

DE PHILANTROPISCHE SOCIALISTEN.

II.

Het lot der arbeiders — zoo besloten wij gisteren ons eerste artikel over dit onderwerp — hangt geheel af van het loon dat zij verdienen.

Immers de arbeid die zij 't zij op het veld, hetzij in de steden verrigten, is op zich zelve genomen geen hinderpaal voor hun levensgeluk en zedelijke ontwikkeling; of het zou moeten wezen, dat dit werk boven hunne krachten ging, of uit zijn aard nadeelig was voor hunne gezondheid. Maar zoo zij zich aan zulk soort van werkzaamheden gewijd hebben, niet uit noodzakelijkheid, maar alleen omdat zij bovenmatig hooge loonen verdienen willen, wie zal hen daarover dan beklagen of er aan denken dat het noodig is hun lot te verbeteren? Een geneesheer, die zich waagt te midden van een verpest hospitaal, een soldaat die ziek dringt te midden van de vijandelijke drommen, worden teregt geprezen om hunnen heldenmoed. Maar bespottelijk zou het zijn, zoo men er over sprak hun lot te verzachten. Intusschen wat deze uit deugd verrigten, dit doet menig werkman alleen uit geldbejag.

Hoevelen in Frankrijk en elders verlaten het rustige landleven, waar hun bestaan verzekerd was, om in de steden een hooger loon te zoeken, en in plaats van den gezonden voor ziel en ligchaam heilzamen veldarbeid, werk in eene fabriek te zoeken, om zooals de schrijver dit uitdrukt, eene machine van eene machine te worden.

Deze nu zijn dus in den volsten zin buiten de questie. Niet de *toevallige individueele ellende* met haren nasleep van onzedelijkheid mag als de toestand der arbeiders beschouwd worden, maar wel hunne *voortdurende afhankelijkheid van een werkloon.*

Is dat werkloon hoog, zoo zijn zij gelukkig: zaliger voorwaar in hunne waarlijk onbezorgde vreugde, dan de rijke te midden van zijne weelde. Zoo ergens op aarde het ware geluk, een zuiver onvermengd genot te vinden is, zoo is het in het gezin van den werkman, die het tegenwoordige geniet, zonder zich al te veel over de toekomst te bekommeren.

Maar nu de keerzijde! Wanneer de werkloonen zoo laag gedaald zijn, dat zij ter naauwernood in het onontbeerlijke levensonderhoud voorzien, is de ramp groot. Nog grooter zoo het werk geheel ontbreekt. Nu lijdt de huisvader met zijn dikwijls talrijk gezin. Maar al te dikwijls brengt de ellende hem tot dronkenschap: andere wanordelijkheden, twist en tweedragt verscheuren den band, die man en vrouw, vader en kinderen gelukkig maakte. De armenkas is het laatste hulpmiddel. En komen er eenmaal betere dagen, dan heeft de naar ligchaam en ziel ontzenuwde man geene kracht meer om zich op te heffen. Zijn gezin is meestal voor goed uit de arbeidende in de bedeeling trekkende klasse vervallen. De som van het nationaal *pauperisme* is met een gezin vermeerderd.

Daar nu ligt de kwaal. Maar hoe die te genezen?

Gij, philantropen! zegt de schrijver, wat *zult* gij, wat *kunt* gij doen, om die duizenden, die honderdduizenden te redden op den rand van dien afgrond, waar zij dreigen in te vallen? Wilt gij van den wetgever eene wet, waarbij aan de bazen bevolen wordt hunnen knechts altijd werk te verschaffen, en waarbij tevens het loon wordt bepaald, dat er zal moeten betaald worden? Maar dat is klinkklaar socialisme, op de wijs van *Louis Blanc!* 't is onuitvoerlijk, omdat het strijdt tegen den aard der dingen.

Het bedrag van de werkloonen wordt geregeld van den eenen kant door de vraag naar, en van den anderen volgens het aanbod van werk. Is er veel kapitaal beschikbaar, zoo is er veel behoefte aan werklieden. Zijn er veel werklieden zoo is de arbeid meer aangeboden. Op het evenaar van die balans kan door niemand, ook niet door den wetgever, invloed worden uitgeoefend. Want wanneer de fabrikant zijne producten niet verkoopen kan, houdt zijn kapitaal op beschikbaar te zijn: hij *moet* zijne fabriek laten stilstaan. Dwingt men hem ter liefde van de arbeiders met zijne fabrikage voort te gaan, dan loopt hij groot gevaar zich te ruineren, en dan wordt de fabriek voor afbraak verkocht; om de arbeiders *tijdelijk* te helpen, heeft men hen dan *voor altijd* van alle bestaanmiddelen beroofd.

Zulk eene wet dus, als waarvan wij hier spraken, zou niet alleen onregtvaardig wezen, omdat zij het kapitaal van den fabrikant aanrandt; zij zou haar doel voorbijstreven, en de arbeiders, in plaats van hun lot te verbeteren, ten eenemaal verderven.

Maar er is meer, wanneer er zeer vele werklieden zijn, en de arbeid alzoo weer is aangeboden, zoo handelen de fabrikanten, zoowel in het belang der arbeiders als in hun eigen belang, met gebruik te maken van de vermindering der werkloonen, die daarvan het gevolg is; zij kunnen en moeten niet anders handelen.

Dit moge zonderling klinken: het is toch zoo!

Het kapitaal van een land, zegt de schrijver, bestaat uit drie bestanddeelen, de grondstoffen, de werktuigen, en hetgeen wat noodig is om de arbeiders te voeden: dat is met andere woorden: de som der werkloonen, die hun door de fabrikanten en bazen wordt betaald.

Hoe duurder de werkloonen zijn, hoe minder grondstoffen en werktuigen men gebruiken kan en omgekeerd.

Aangenomen dat er een kapitaal van *f* 9,000 beschikbaar is; en dat er 1,000 dagen werks benoodigd zijn om *f* 6,000 aan grondstoffen en gereedschappen te verwerken: is dan het dagloon *f* 3.— zoo kosten de 1000 dagen *f* 3,000. Maar wanneer door den grooten toevloed van arbeiders het dagloon tot *f* 2 afdaalt, daar nu de 1000 dagen werks slechts *f* 2,000 zouden kosten, laat men in plaats van 1000, 1,125 dagloonen verdienen, dit kost *f* 2,250. Er schiet dan om tot het kapitaal van *f* 9,000 te komen, nog *f* 6,750 over voor grondstoffen en werktuigen; om welke te verwerken die 1125 dagloonen worden uitbetaald.

Wanneer dus een fabrikant gebruik maakt van de vermeerdering in het aantal arbeiders om de werkloonen te verlagen, en zijne fabricage uit te breiden, dan doet hij het eenige wat hij doen kan, om zoo veel hem mogelijk is, arbeiders te werk te stellen. Er schiet hem geen andere keus over, dan of te blijven voortwerken op den ouden voet, en de nieuw aangekomen arbeiders van honger te laten sterven, of zooveel uit te zuinigen op de werkloonen, dat daaruit niet alleen die nieuwe arbeiders hun bestaan kunnen vinden, waar dat hij in verband daarmede ook zijne grondstoffen en werktuigen kan vermeerderen. Zoo hij aan het laatste de voorkeur geeft, zoo bevordert hij zijn *eigen* belang. dat is waar, maar tevens bevordert hij dat der arbeiders; zij doen juist datgene, wat eene verlichte menschenliefde hem zou hebben aangeraden.

En nu vragen wij: wat kan de philantropie beters uitdenken, dan wat door Gods verordening in den aard der dingen bestaat?

De Staat kan in de questie van de arbeidsloonen niet tusschen beide treden: alle middelen zijnerzijds aangewend om het lot der arbeiders te verbeteren zijn, zoo als wij zagen, bedriegelijk, ja strijdig met het doel dat men zich voorstelt. Maar moet de Staat niet iets doen om op eene andere wijze den arbeidsman te hulp te komen? Veel is er in de laatste jaren door de philantropen voorgesteld, en hier en daar in praktijk gebragt: veel dat niet nieuw is, schoon in een nieuwen vorm gegoten Men denke slechts aan die vele verscheidenheden van wettelijke (dat is gedwongen) weldadigheid, ja zelfs van die vrijwillige vereenigingen, om gemeenschappelijk en op groote schaal wel te doen — die opvoeding en voogdij over de kinderen van behoeftigen, welke men dikwijls, tot nadeel van den familieband, van hunne ouders afzondert — die wetten, om den arbeid in de fabrijken despotisch te regelen, die afschaffing van belastingen, welke men beweert, dat alleen op de arbeiders kleven, enz. enz.

Met dat alles heeft onze schrijver weinig op. Hij ziet daarin geen beginsel. 'T zijn middelen, waarvan de wettigheid, zoo zij door den Staat worden uitgeoefend, niet boven verdenking, en de doelmatigheid in ieder geval zeer te betwijfelen is. De kwaal wordt er niet door genezen; veeleer voor he vervolg bestendigd.

Wat is dan volgens den schrijver het eenige ware middel, om het lot van den handwerksman te verbeteren?

Terwijl men er schier overal in Europa op uit is, om het godsdienstig element, waar het zich vertoont, te doen verdwijnen, is het niet onbelangrijk twee voorbeelden aan te halen, ten bewijze dat Frankrijk den heilzamen invloed van dat element tracht uit te breiden.

Eerste voorbeeld: De Eerw. broeder Jean de Matha, overste-generaal der *Frères hospitaliers* van de orde der H. Drievuldigheid, (congregatie van Frankrijk) heeft aan de geestelijkheid berigt dat op uitnoodiging van den minister van oorlog voorloopig 400 Broeders worden gevorderd voor de dienst der militaire hospitalen en gevangenissen te Parijs; in afwachting dat hun getal zoodanig zal toenemen dat het tot 8000 zal geklommen zijn ten einde die dienst in geheel Frankrijk waar te nemen, worden de geestelijken uitgenoodigd om onder de leeken personen op te sporen, die tot het bewijzen der liefdadige diensten dier orde roeping gevoelen.

Tweede voorbeeld: Eene regeringscommissie belast met het onderzoek naar de moreele en physieke voorwaarden, welke aan het verblijf der gevangenen in de cellulaire gevangenissen moesten verbonden zijn, heeft onlangs den wensch te kennen gegeven dat de tusschenkomst van den bedienaar der godsdienst zoo dikwijls als mogelijk was, aldaar mogt plaats vinden. »De commissie, zegt het rapport, is van oordeel, dat het noodig zijn zou, jeugdige, schrandere, verlichte, ijvervolle geestelijken aan de dienst der gevangenissen te verbinden, die door hunne dikwijls herhaalde bezoeken aan de gevangenen, derzelver goede denkbeelden zouden kunnen ontwikkelen en derzelver verkeerde neigingen beteugelen."

Zulk eene bekentenis als die van eene commissie, welke den directeur van het blad *le Siècle* onder hare leden telde, mag wel belangrijk genoemd worden. Ten gevolge van dit rapport, heeft de heer Carlier, prefect van politie te Parijs, Mgr. den Aartsbisschop van Parijs uitgenoodigd om voorloopig eene der gevangenissen in de hoofdstad van eenige vrome en ijverige geestelijken te voorzien.

De zedelijke verbetering der gevangenen is een arbeid, die de zamenwerking eischt van alle krachten, welke in staat zijn 's menschen hart te roeren. Het is een arbeid, die gelijk een Fransch dagblad zich dezer dagen met zoo veel waarheid uitdrukte, noch begonnen noch voltooid kan worden dan door de onweerstaanbare kracht der godsdienst — die alles, en zonder welke de mensch niets vermag.

De heer Carlier schijnt dan ook het gewigt zijner zending ten volle te hebben begrepen, want niet alleen dat hij de medewerking der geestelijkheid ter bereiking van zijn doel heeft ingeroepen, maar hij heeft ook eene leesbibliotheek opgerigt ten gebruike van alle gevangenissen der hoofdstad. Deze bibliotheek bestaat uit zeer verscheidene en leerzame werken, alle bij uitnemendheid geschikt om den gevangene liefde voor de deugd en berouw over zijne misslagen in te boezemen. De geestelijken zullen bovendien het opzigt over die boekerij hebben.

Het gedrag van den heer Carlier is niet alleen in Frankrijk naar waarde geschat door mannen, die de behoeften van onzen tijd begrijpen, maar ook in het buitenland doet men aan die edele pogingen van den prefect van politie regt wedervaren. Wij laten hier volgen eenige bijzonderheden, over deze zaak medegedeeld in de bijzondere correspondentie van een protestantsch blad, de Londensche *Times:*

»Ik verneem dat aan den minister van justitie een rapport is ingediend over den staat der gevangenissen te Parijs, en dat daarin verwonderlijke uitkomsten zijn aangeduid. Er hebben groote veranderingen plaats gehad, vooral in de vrouwen-gevangenis gelegen in de straat St. Lazare. De prefekt van politie Carlier heeft het bestuur en de zorg over deze gevangenis aan het burgerlijk gezag ontnomen, en die geheel en al opgedragen aan de geestelijke Zusters van den H. Joseph. De nieuwe instellingen door deze achtenswaardige Zus-

tere ingevoerd, hebben reeds een onberekenbaar nut gestigt.

»Overal is de tucht veranderd, en sinds den tijd van ongeveer vier maanden, dat de Zusters van den H. Joseph het gevangenhuis bestieren, heeft men zich nog niet genoodzaakt gezien eene van die onteerende straffen toe te passen, die vroeger zoo dikwijls moesten worden gebezigd. Zoo een der gevangenen tegen zekere regels van tucht gezondigd had, dan werd hij met opsluiting in eene eenzame cel gestraft. Die straf is vervallen en vervangen door eene gedwongen verschijning van den schuldige voor zijne makkers; hij heeft dan eene grove linnen slaapmuts op en vuile schoenen aan de voeten. Hoe vreemd die straf in Engeland ook schijnen moge, zij doet veel meer uitwerking dan het onthouden van voedsel of gemak en zelfs meer dan eene lijftuchtiging.

»De heer Carlier heeft onlangs de hulp der geestelijke gestichten van de paters missionarissen (Lazaristen) uit de straat de Sèvres ingeroepen, ten einde hem behulpzaam te zijn in de hervormingen, die hij in de gevangenissen van Parijs wenscht in te voeren. De prefekt van politie heeft aan de Lazaristen het denkbeeld te kennen gegeven, dat het voorzeker veel vrucht zou dragen indien aan de barbaarsche en ongeloovige landgenooten een gedeelte van den ijver werd gewijd, dien men besteed tot de bekeering van wilden in ver afgelegen streken; zoodat, indien de Lazaristen missionarissen zonden naar de uiteinden der aarde, zij er ook wel eenige aan Frankrijk mogten toekennen.

»De Eerw. overste Pater Stephanus antwoordde den heer Carlier dat hun regel, door den stichter hunner orde, de H. Vincentius a Paulo, hun niet alleen oplegde, de aan afgodendienst verslaafde volken van het andere halfrond der aarde te bekeeren, maar ook om rondom hen heen te arbeiden tot het winnen van zielen voor God, en dat hij zich gelukkig zou rekenen, van mede te werken met de welwillende inzigten van den prefect. De heer Carlier gaf hun den wensch te kennen, dat eene geregelde dienst dier menschlievende kloosterlingen mogt worden daargesteld in de nieuwe gevangenis van Mazas, die onlangs voltooid is en 1200 gevangenen bevatten kan. Op het oogenblik dat ik u schrijf, worden maatregelen genomen om die dienst te regelen voor die ongelukkigen, welke door de maatschappij uit haren boezem verstooten zijn.

»Het rapport, waarvan ik spreek, bevat nog meerdere bijzonderheden, die ten bewijze strekken van de werkzaamheid en de zorg van den heer Carlier om zedelijke en godsdienstige verbeteringen in te voeren in alle gevangenissen der aan zijn gezag onderworpen distrikten. Ik vergat er bij te voegen dat betreffende de gevangenis van Mazas, de prefect van politie verzocht heeft dat een geestelijke van de orde der Lazaristen tweemaal 's weeks gedurende tien minuten een geestelijk onderrigt mogt geven aan elk gevangene in zijne cel. De Eerw. overste heeft daarin volgaarne toegestemd en aan den heer Carlier te kennen gegeven, hoe gelukkig hij zich rekende van zijne wenschen te kunnen te gemoet komen. Reeds gedurende vele jaren had hij, ofschoon vruchteloos, getracht de vergunning te bekomen om in de gevangenissen en op de galeijen door de broeders der Missie het woord Gods te laten verkondigen. Hij herhaalde dus aan den prefect van policie zijne innigen dankbetuiging voor de voorstellen die hij hem deed en voor de voortreffelijke maatregelen, die hij reeds voor de zedelijke verbetering der gevangenen had genomen.'

Het bestuur eener *demokratische vereeniging* in Nederland, onder directie van de heeren van Bevervoorde, van der Voo c. s. is thans in Frankrijk wereldkundig geworden. De *Constitutionnel* is zoo vriendelijk geweest van haar die goede dienst te bewijzen, en van aan ieder die 't maar lezen wil te verhalen hoe Ledru-Rollin, die hoofdman van het centraal bestuur, er zich op toegelegt om voor de barrikadenmakers eene goed voorziene geldkas te krijgen; hoe hij de hoofdlieden der Hollandsche demokraten prijst over hunnen ijver, in de hoop op Hollandsch zilvergeld; hoe hij overal, waar hij om geldelijke bijdragen vroeg, deerlijk den neus gestooten heeft en hoe hij — de *Constitutionnel* durft er gerust eene weddingschap om aangaan — ook in Holland bot zal vangen; »want, zegt het blad, 't is alsof er bij die arme kas van het centraal comité maar geen zegen is! Het ontbreekt wel niet aan kassiers, — o neen, maar zij die de kas zouden kunnen stijven, blijven doof. De Engelsche demokraten hebben er ook al niets aan willen doen, en met de Bataafsche demokraten zal het, helaas, wel even zoo afloopen. De Hollanders hebben het socialisme niet noodig; zij zijn te arbeidzaam dan dat zij *het regt op den arbeid* zouden behoeven. Bovendien, wanneer zij slechts hunne geschiedboeken openslaan, dan vinden zij zooveel socialistische heldenfeiten, dat zij er genoeg van hebben. Zij herinneren zich nog maar al te goed aan de Amsterdamsche Wederdoopers, die in de XVI[e] eeuw de stad in brand wilden steken en den burgemeester en schepenen wilden vermoorden; en het ligt al nog versch in 't geheugen hoe de demokraten (?) van de XVII[e] eeuw de gebroeders de Wit laaghartig vermoordden. Bovendien, het Nederlandsch karakter is koel, positief, berekenend, en even als de mier uit de fabel, bouwt het niet op lossen grond; de Hollander stelt maar zeer weinig vertrouwen in die bluffende en zwetsende partij, welke door hare eigen daden in miskrediet wordt gebragt. Het venstertje van het *Conservatoire*, waaruit een zekere hoofdman der Socialisten ontsnapte, komt al zeer weinig heldhaftig voor aan de landgenooten van den dapperen De Ruiter, en Holland ligt mede niet ver van de grenzen van Risquons-Tout."

Het *Handelsblad* kan zijn wrevel en spijt nog niet verkroppen over de geledene nederlaag hij de verkiezingen voor de Tweede Kamer; en daarom kan het niet nalaten in zijne boosheid een veeg te geven aan *de Tijd*, als de snoode oorzaak van die nederlaag. Men leest alzoo in het *Handelsblad* van heden:

»Als bijdragen tot de gemoedelijkheid en consequentie van *de Tijd N. Holl. Ct.*, is het niet onaardig op te merken, dat dit blad aan de Kiezers van het 2de kiesdistrikt voor de Provinciale Staten de kandidatuur van den Heer Mr. J. L. de Bruyn Kops aanbeveelt, hoezeer deze overigens zoo verdienstelijke Schrijver der *Handleiding der Staatshuishoudkunde*, in dit werk bepaaldelijk het beginsel van armentax voorstaat. Men zal zich herinneren, hoe *de Tijd* nog voor weinige dagen een van de vrijzinnige kandidaten met alle kracht heeft bestreden, omdat hij in diens werk eene overhelling tot eene armen-tax *meende* te bespeuren."

Tot toelichting diene dit: Wij verwerpen de kandidatuur van den heer J. Heemskerk Az., *voor de Tweede Kamer*, OMDAT zijn armen-systeem niet deugt; wij staan de kandidatuur van den heer J. L. de Bruin Kops *voor de Provinciale Staten* voor, NIETTEGENSTAANDE zijn armensysteem niet deugt. Waarom nu dit een en ander? 1°. Omdat de *Tweede Kamer* weldra over de armenwetgeving zal te beslissen hebben; daarom weerden wij den heer J Heemskerk Az. uit *de Tweede Kamer*. 2°. Omdat de *Provinciale Staten* met de armen wetgeving niets te maken hebben; daarom weeren wij den heer de Bruin Kops niet uit de *Provinciale Staten*.

Waar is nu de inconsequentie!

Daar overigens het *Handelsblad*, inconsequentie zoo aardig vindt, moest het, dunkt ons, beginnen met van zijn eigen blad te profiteren, waarin het, uit hoofde van zijn overbekend veeljarig weerhanen-systeem, toch voorzeker aan inconsequentien niet kan ontbreken.

Een bekend en algemeen geacht Protestant uit het kiesdistrikt Almelo zendt ons het volgende opstel, waaraan wij de opname in onze kolommen niet meenen te mogen weigeren.

»Daar het zeer waarschijnlijk is dat de heer van Hoëvell voor Leeuwarden zal opteren, zal daardoor in het hoofd-kiesdistrikt Almelo eene nieuwe keuze voor de benoeming van een lid der Tweede Kamer moeten plaats hebben.

»Het ware wenschelijk dat ditmaal de kandidatuur van de Katholieken zich bepaalde op een man van bekende parlementaire ervaring.

»Wanneer in dat distrikt, hetwelk nagenoeg evenveel Katholieken als Protestanten bevat, een zoodanig kandidaat wordt voorgesteld, dan zullen een aanzienlijk aantal Protestanten genoegzaam aanleiding vinden hunne stemmen op een zoodanig man uit te brengen. — Die Protestanten konden, hoe gaarne anders ook, de kandidatuur van den heer ten Pol niet ondersteunen, en dit wel om de gewigtige reden, dat zij in dezen, welke overigens, zijne verdiensten ook mogen zijn, den man niet zagen, die toegerust met de vereischte parlementaire kennis, nevens den heer de Man voor het distrikt zoude kunnen optreden. — Van daar dan ook de oorzaak dat v. Hoëvell ruim 100 stemmen meer erlangde.

»Maar thans nu waarschijnlijk eene nieuwe vrije keuze aanstaande is, stelle men een Katholijk kandidaat voor, die in allen deele de vereischten bezit om met waardigheid de betrekking van volksvertegenwoordiger te vervullen.

»Men stelle den heer Sevenstern, Pocureur-Generaal bij het Provinciaal-Geregtshof van Groningen voor. — Een ieder is met de staatkundige denkwijze van dezen man bekend. — Hij was toch een van dat vijftal dat in 1848 in de Eerste Kamer werd geroepen, om tot de aanneming van de toen in behandeling zijnde nieuwe grondwet mede te werken. Hij was het die toen bij bedaarden zin, echte vaderlandsche gevoelens aan den dag legde; en dit alleen zoude genoegzaam zijn om de keuze op dien regtschapen man te bepalen.

»Wanneer derhalve de heer Sevenstern, tot kandidaat der Katholijken wordt voorgesteld, dan is het meer dan waarschijnlijk, dat eene overgroote meerderheid van stemmen zich op hem zullen vereenigen.

R . . . . n, ... *Een Protestant.*"

Herstemming voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Distrikt *Assen*. Met 825 stemmen is bij herstemming tegen Mr. L. N. graaf van Randwijck, op wien er 536 zijn uitgebragt, ter vervulling der tweede vacature voor dit distrikt verkozen, de heer Mr. P. VAN DER VEEN.

HERSTEMMING VOOR DE PROVINCIALE STATEN.

Noord-Holland. — Amsterdam (Distr. I) verkozen de heer *Joh. Boelen* met 180 en Mr. *E. J. Asser* met 152 stemmen. De heeren J. Brouwer Ancher en van Geuns hadden respectievelijk 141 en 70 stemmen verkregen.

Id. (Distr. II) verkozen de heeren *Mr. J. L. de Bruyn Kops* met 262 en *G. C. Bosch Reitz* met 206 stemmen. Op den heer C. P. de Roeper waren 119 en op den baron A. B. van Brienen 24 stemmen uitgebragt.

Id. (Distr. V) verkozen de heeren Mr. *J. S. van Naamen* met 250 en *W. Borski* met 224 stemmen. De heer J. Bierman Jr. had 154 en Dr. S. Sarphati 15[illegible] stemmen verworven.

Haarlem (distrikt VI). Verkozen de heeren: Jhr. *J. P. Teding van Berkhout*, Jhr. *L. J. Quarles van Ufford*, Mr. *P. Elias*, Jhr. *G. F. van Tets*, Mr. *G. de Vries Az.*, en Mr. *M. S. F. de Moraaz Imans*.

Zuid-Holland. — 's Gravenhage (Distr. I) ingekomen 549 briefjes van onwaarde, 3 gekozen de heeren: *A.* [illegible] baron *Mackay* met 364, *J. A. de Sonnaville* 335, *E.* [illegible] baron *Rengers van Warmenhuysen* 336 en Jhr. *J. Mo*[illegible] 320 stemmen.

Id. (Distr. VI) verkozen de heeren: *A. Elink Sterk Jr.*, *Jhr. Mr. J. C. de Jonge*, *H. van Zegwaard*, *P. J. van der Burgh*, *Mr. L. Asser*, *Mr. F. de Greve*.

Gelderland. — Zaltbommel (Distrikt VIII) Bij herstemming is verkozen de heer *O. J. Vorsselman* de Heer met 508 tegen 503 stemmen, uitgebragt op den heer Mr. P. C. van der Pandt.

Arnhem (Dist. I) tot leden der Provinciale Staten zijn verkozen: de heeren *B. F.* baron *van Verschuer* te Arnhem, met 469 stemmen en *D. Bas Backer* te Apeldoorn, met 396 stemmen; terwijl de heeren P. Kol Ankersmit te Apeldoorn, 348 en J. H. G. Boissevain te Arnhem, 253 stemmen op zich vereenigden. Er waren 784 stemmen uitgebragt, waarvan 27 van onwaarde.

Harderwijk (Distrikt II). Bij herstemming verkozen de heeren *Jhr. Mr. H. M. van Weede*, *Mr. H. Boonzaaijer van Jeveren*, *Jhr. Mr. P. C. Nahuijs en G. W. baron Zuijlen van Nijevelt*.

Daar den baron van Lijnden te Zutphen benoemd was, zal voor de vijfde vacature niet bij herstemming, doch bij vrije keuze gekozen worden, en is daartoe de 27 September aangewezen.

Limburg. — Maastricht (Distrikt I). Verkozen de heeren *Roberti*, *J. van Aken*, Mr. *W. Sassen*, Mr. *E. van Wintershoven*, Mr. *Lebens*, baron de *Biebersteín* en *Helgers*.

In eene onlangs alhier gehouden vergadering van het hoofdbestuur der *Nederl. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst* is eene commissie benoemd, bestaande uit de heeren F. C. Donders, J. P. Heije en G. E. V. Schneevoogt, tot het opstellen en persoonlijk inleveren aan den minister van binnenlandsche zaken van een rekwest, waarbij met kracht zal worden aangedrongen op het spoedig invoeren van eene nieuwe geneeskundige staatsregeling, en op het alsnog bekend maken van den geheelen arbeid der geneeskundige staats-commissie. — Voorts is in de vergadering besloten, dat uit de verschillende rapporten der afdeelingen, omtrent het in het licht verschenen gedeelte van het advies omtrent het onderwijs en de wet op de examens, door den secretaris een eindrapport opgemaakt, aan den minister verzonden en door middel van het Tijdschrift aan de leden medegedeeld zal worden.

Bij besluit van den 6den dezer hebben gedeputeerde staten van Zeeland aan de besturen der gemeenten en der polders, alsmede aan alle verdere openbare autoriteiten of collegien aanbevolen, om in het belang der arbeidende klasse van ingezetenen, bij de uitvoering van werken, welke uit de openbare kassen worden bekostigd, *uitsluitend* Nederlandsche arbeiders te doen bezigen, zoo als bij de rijks en provinciale werken, het voorschrift te geven, dat de arbeidsloonen niet in vreemde maar alleen in Nederlandsche muntspecien mogen worden uitbetaald. Daarbij is op nieuw de opmerking gevoegd, dat het, voor ingezetenen, welke buiten hunne woonplaats, aan den arbeid bij openbare werken wenschen deel te nemen, steeds geraden is, zich bij het gemeentebestuur dier woonplaats, van het vereischte bewijs ter hunner toelating te voorzien.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Sept. Er loopen velerloi geruchten nopens verdere reisplannen van den President der Republiek; van de reis door het zuiden van Frankrijk schijnt hij afgezien te hebben, uithoofde van de zeer aanzienlijke kosten, die daaraan verbonden zouden zijn; doch men denkt eerder, dat hij de noordelijke departementen zal bezoeken; ook een reisplan naar Bordeaux schijnt opgegeven te zijn, ofschoon er reeds toebereidselen toe [illegible]

markt waren. Nog spreekt men van eene reis naar de Noordelijke departementen.

— De President zou den dag van heden op het paleis te Fontainebleau doorbrengen, met den gezant Nepaul, van wien hij gisteren daartoe had laten uitnoodigen; de kolonel Bacciochi, heeft dien gezien uit naam van den President een prachtigen degen aangeboden, met een gevest van geciseleerd goud, waarop de naam *Napoleon*.

— De groote wapenschouwing sedert eenige dagen aangekondigd, zal in den loop dezer week, op het Veld van Mars plaats hebben, en door den gezant van Nepaul met zijn gevolg worden bijgewoond.

— Het *Genootschap Dix Décembre* laat thans eene petitie ter onderteekening rondgaan, waarin gevraagd wordt: 1°. de herziening der constitutie; 2°. een presidentschap van 10 jaren voor Lodewijk Napoleon; 3°. eene civiele lijst van 6 millioen francs voor dien ambtenaar; 4°. de aanwijzing van de Tuileriën tot zijne woonplaats.

— Een blad wil weten, dat eerlang eene conferentie zal gehouden worden tusschen den graaf van Chambord, den hertog van Aumale en den prins van Joinville, ten einde te spreken over de belangen hunner familie. Het is echter bezwaarlijk te gelooven.

— Het blad *Le Pouvoir* berigt dat de minister van buitenlandsche zaken voornemens is eene inspectie der kanselarijen en vreemde legatien te doen bewerkstelligen.

— Gedurende de laatste zitting der Wetgevende Vergadering bestonden er drie parlementaire vereenigingen t. w. die van het paleis d'Orsay, die van de straat Rivoli en die in het hotel Frascati. De *Assemblée Nationale* berigt heden, dat deze drie vereenigingen thans tot eene vereeniging zijn zaamgesmolten onder den naam van *Vereeniging voor het nationale regt*, en zulks uit hoofde van de vredelievende gevoelens, die de graaf de Chambord te Wiesbaden geuit heeft.

— Gisteren werd op Château-Rouge een feestmaal van 500 letterzetters en boekdrukkersgezellen gevierd. De roode republikeinen Pierre Leroux en Nadaud waren ceremoniemeesters. Een dagblad der demagogie noemt dat roode banket *een familie-feest*.

— Er bestaat plan om de geheele boulevards en het faubourg St. Antoine te bevloeren met asphalt gemengd met kiezelsteenen.

— Het berigt, dat de minister Fould naar Engeland zou vertrekken, is van allen grond ontbloot.

— De Lamartine wordt binnen kort te Orleans verwacht, om een hem aangeboden gastmaal bij te wonen.

MADRID, 11 Sept. De president van den raad, gen. Narvaez, heeft heden vele bezoeken ontvangen, en daarna bij den Koning en diens vader den Infant Don Francisco zijne opwachting gemaakt. Heden zal hij bij de Koningin een bezoek afleggen.

— Volgens tijdingen uit de provincien heerschte overal volmaakte rust.

— Volgens berigten uit Lissabon, door de *Times* medegedeeld, zou de baron Davenda da Cruz, gezant van Portugal, te Rome teruggeroepen zijn om inlichtingen te geven nopens inbreuken van den H. Stoel op het toezigt dat Portugal over de katholijke kerken in Indië meent te moeten uitoefenen.

Insgelijks zou er eene merkbare verkoeling ontstaan zijn tusschen graaf de Thomar en Mgr. Pietro apostolisch nuntius te Lissabon.

Voorts moet het Portugesche hof van Lord Palmerston een nota ontvangen hebben, waarin deze deszelfs verzoek om de bescherming van Engeland in het verschil met de Vereenigde Staten, wegens het vernielen van het kaperschip *general Amstrong*, stellig weigert. Die weigering verliest echter veel van hare belangrijkheid, sedert opgenoemde zaak aan de beslissing van scheidsregters is onderworpen.

ENGELAND.

LONDEN, 16 Sept. De Eerw. P. Newman, de Stichter van de orde van het Oratorium in Engeland, heeft van den H. Vader den hoogst vereerenden titel van *Doctor Romanus* ontvangen, tot erkenning van zijne diepe theologische kennis. De breve, waarbij hem die onderscheiding is te beurt gevallen, werd hem over gebragt door Mgr. Ullathorne, vicaris apostoliek. De plegtige installatie heeft plaats gehad in de kapel van het Oratorium te Birmingham, in tegenwoordigheid van de paters der gemelde congregatie en van een zeker aantal vrienden. Na eene treffende redevoering van Mgr. Ullathorne ontving Dr. Newman de muts, den ring en de insigniën zijner nieuwe waardigheid.

De *Catholic Standard* meldt, dat dit blijk van onderscheiding door het Hoofd der H. Kerk aan den beroemden auteur der »*Gemeenzame preken voor Katholijken en Protestanten*" toegekend, onder de Katholijken in Engeland eene algemeene tevredenheid heeft verwekt.

— De jonge misdadigers in den kerker te Parkhurst op het eiland Wight hebben hunne gevangenis weder in brand willen steken.

— De Spaansche regering heeft onlangs in Engeland een aantal stoomschepen gekocht, die strekken moeten tot het daarstellen van eene geregelde stoomvaart tusschen Cadix en Cuba.

— Volgens de berigten uit Mexico tot 13 Augustus was de cholera van daar geheel geweken. Te Veracruz heerschte duurte van levensmiddelen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 17 Sept. Te Stuttgart is behalve de tweede vergadering van het Congres voor de binnenlandsche zending, onder voorzitting van den heer v. Bethman-Hollweg, ook tevens de derde bijeenkomst tot stichting van *het Duitsch-Evangelisch Kerkverbond* gehouden. De eerste der bijeenkomsten tot verbinding (niet vereeniging) der evangelische kerkgenootschappen van Duitschland, werd gehouden den 21—23 Sept. 1848, en de tweede, in die zelfde stad den 11—15 Sept. 1849.

De derde bijeenkomst is den 10 dezer geopend. Er hadden zich 1220 Wurtembergers tot bijwoning daarvan aangemeld en 267 personen uit andere streken van Duitschland; onder deze laatsten zijn Wichern, de beide Krummachers, Oehler, von Bethman-Hollweg, Hengstenberg, Ebrard, graaf Schlippenbach, Wilhelmi.

Na de openingspredikatie van den domprediker von Klemm, werden de geheimraad von Bethman Hollweg, van Beelijn, tot voorzitter, de heer Stahl en de opperhofprediker von Grüneisen tot ondervoorzitters gekozen.

De avondzitting werd geopend met eene voordragt van Dr. Gutzlaff. Het onderwerp was eigenlijk de beperking der kerkelijke bezittingen door de nieuwe burgerlijke wetgeving. Prof. Piper uit Berlijn hield eene voordragt over het denkbeeld van een verbeterden Evangelischen Kalender, waarin hij de gedachtenisdagen van de namen der hervormers, leeraars en martelaars der Evangelische Kerk uit alle landen wilde opgenomen hebben. Den tweeden dag heeft de zitting van den *Kirchentag*, met elkander tien uren geduurd. In deze zitting is onder anderen de Sleeswijk-Holsteinsche kwestie ter sprake gekomen, bij welke gelegenheid de consistorie-raad prof. Dorner als referent het gevoelen voorstond dat de revolutie in zekere omstandigheden niet slechts een regt, maar zelfs een pligt was.

— Men schrijft uit Mecklenburg 13 Sept.: De uitspraak van het scheidsgerigt in den Mecklenburger constitutie-strijd is heden hier gekomen. De wettigheid der ridderschaps-afgevaardigden is buiten allen twijfel gesteld; de afkondiging der constitutie van 10 October a. p. en de ontbinding der smalle commissie van 11 October zijn ongeldig verklaard; de groot-hertog van Mecklenburg-Schwerin is verpligt met den herfst van dit jaar eenen landdag uit de Ridderschap en Landschap bijeen te roepen. Het berigt van deze uitspraak, waarvan, voor dat het bekend werd, juist het tegendeel bij het grootere publiek rondliep, heeft hier veel sensatie te weeg gebragt.

— Men schrijft uit Bockenheim 15 Sept. Gisteren avond zijn ettelijke ambtenaren der ministerien uit Kassel herwaarts gekomen en hebben reeds woningen betrokken.

— De Minister Hassenpflug is den 16 's morgens ten 3 uur te Frankfort aangekomen.

— De Keurvorst van Hessen is Zondag avond met extrapost van Koblentz over Maintz te Frankfort aangekomen, en heeft zich onmiddellijk naar de villa van de gravin Schaumburg begeven, werwaarts zijne bedienden hem reeds waren voorgegaan. De minister Baumbach verzelde hem, terwijl Hassenpflug eenige uren later aankwam. Den volgenden dag, des morgens ten 10 ure, hield de Keurvorst raad met zijne ministers, en ontving kort daarop den Oostenrijkschen veldmaarschalk von Schnirding. Later moeten nog bijzondere conferentien tusschen de Hessische ministers en de leden van den Bondsdag hebben plaats gehad.

— Te Kassel is geen verandering gekomen en bleef gisteren nog een ongestoorde rust heerschen. Het hof van appel heeft nog niets omtrent de aanklagte tegen het ministerie beslist. De luitenant-generaal Bauer voerde voortdurend het opperbevel.

— Het bijeentrekken van Hannoversche troepen aan de Hessische grenzen, zoo uit Hameln als uit Munden, bevestigt zich. De troepen hebben bevel gekregen om bij het uitbreken van onlusten het land binnen te rukken.

— Men schrijft uit Koblentz 16 Sept. Het alhier staande 8e regement Uhlanen, houdt zich, naar men met zekerheid verneemt, gereed om naar Keurhessen te marcheren.

— Een Berlijnsch blad wil dat het Unie-parlement binnen kort te Erfurt weder zal worden bijeengeroepen (?)

— Uit brieven van Athene dd. 3 Sept. verneemt men eenige nadere bijzonderheden aangaande den moord van den minister van eeredienst, Korfiotakis. Hij werd voor zijn huis, op het oogenblik dat hij uit het rijtuig stapte, door een onbekende met een pistool doorschoten en overleed weinige uren daarna. De moordenaar, die in het eerst had weten te ontsnappen, werd later met twee zijner medepligtigen gevat. Alle drie zijn Mainoten en behoorden tot de partij der Mauromichali. De eigenlijke oorzaak van deze misdaad was nog niet bekend. Men bragt haar echter, gelijk reeds gemeld is, in verband met de aanstaande verkiezingen.

WEENEN, 15 Sept. Het officiële dagblad deelt in zijne nummers van gisteren en heden de ministeriële voordragt omtrent de politieke en administrative organisatie mede.

ITALIE.

Het *Giornale di Roma* bevat een besluit des H. Vaders, tot invoering eener broodzetting voor de stad Rome, waarbij weder in werking worden gesteld de bepalingen daaromtrent gemaakt door Pius VII in 1800, en later vernieuwd in 1838.

Te Bologna genieten de pausselijke schatkistbons veel vertrouwen.

Volgens nadere berigten betreffende de wijziging in het Toskaansche ministerie verneemt men thans dat de heer Bologna tot minister van eeredienst is benoemd, Laini is alleen tot minister van Justitie benoemd en tevens belast met de portefeuille van het eerstgenoemde departement.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 Sept. Het Belgisch ministerie kan met zijne wet op het middelbaar onderwijs niets oprigten, daarom werpt het omver en vernietigt. Zóó poogt het de belangen der studien en van het huisgezin te bevorderen. De regering heeft bij besluit van 6 September twee scholen, die het vertrouwen van katholijke ouders en voogden bezaten en verdienden, t. w. te Leuven en te Diest, dan de wraakzucht van een valsch liberalisme opgeofferd.

Om het besluit, betreffende Leuven, naar zijne waarde te schatten, waartoe de raad dier stad bijna zonder discussie en zonder onderzoek zijne toestemming gaf, moet men weten, dat de stad vóór het jaar 1837 voor haar bijna ontvolkt collegie eene jaarlijksche som van 18 à 20,000 francs ten beste gaf. Te dier tijde belastte zich de katholijke Universiteit door middel van een subsidie van 10,000 francs met de reorganisatie van dat collegie, hetwelk daardoor eene der bloeijendste scholen des lands geworden is. Dáárom heeft het valsch liberalisme dat collegie opgeofferd aan zijne wraakzucht.

— Ll. Zondag is de luchtreiziger Green in het Casino te Gend voor de derde maal opgestegen, vergezeld van twee heeren liefhebbers. Zij kwamen na eene luchtreis van 1½ uur behouden neder nabij Thielt.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 September.

BEVALLEN (14 Sept.): S. C. Beekman, geb. van der Holst, Z. — (16 Sept.): S. C. Meijer Cluwen, geb. van Noorle, Z. — S. K. de Markas, geb. Sturkop, D. — (17 Sept.): J. D. Molling, geb. M. C. F. Többe.

OVERLEDEN (13 Sept.): H. G. Koster, 73 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 September.

De DIRECTIE der NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ maakt bekend, dat de SPECERIJ-VEILING der Maatschappij van 1850, zal gehouden worden te Rotterdam, op Dingsdag 1 October eerstkomende en bestaan zal uit de volgende hoeveelheden:

154	Vaten Notenmuscaat	N°. 1,	liggende te	Rotterdam.
451	„ „	„ „	„ „	Amsterdam.
82	„ „	„ 2	„ „	Rotterdam.
91	„ „	„ „	„ „	Amsterdam.
50	„ „	„ 3	„ „	Rotterdam.
70	„ „	„ „	„ „	Amsterdam.
32	„ „	„ 4	„ „	Rotterdam.
84	„ „	„ „	„ „	Amsterdam.
138	„ Foelie	C		
215	„ „	D	„ „	Idem.
10	„ „	gruis		
3	„ „	stof		
345	„ Amb. Kruidnagelen	1e St.		
235	„ „	2e „	„ „	Rotterdam.
363	Fardeelen Java Kaneel	N° 1,	„ „	Amsterdam.
210	„ „	„ 2	„ „	Rotterdam.
626	„ „	„ „	„ „	Amsterdam.
603	„ „	„ 3	„ „	Rotterdam.
430	„ „	„ „	„ „	Amsterdam.
144	„ „	„ 4	„ „	Rotterdam.
39	„ „	„ „	„ „	Amsterdam.
16	Kisten Notenzeep		„ „	Rotterdam.
22	„ „		„ „	Amsterdam.
3978	Balen en Matten Zwarte Peper,		„ „	Rotterdam.
6354	„ „ „ „		„ „	Amsterdam.
117	„ Witte „		„ „	Rotterdam.
31	Kisten Rhabarber		„ „	Idem.

De Verkoop zal geschieden bij Kavelingen. De Notenmuscaat, Foelie en Kruidnagelen, elk van twee vaten, de Java Kaneel, Notenzeep, Peper en Rhabarber, zoo als die bij de Notitien zullen worden aangewezen.

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór den 1sten September 1851 geene andere, dan de bovengemelde Specerijen zal aan de markt brengen.

De Directie der Nederlandsche Handel-Maatschappij maakt bekend, dat door haar zullen geveild worden, te Rotterdam, op Donderdag 10 October 1850, de navolgende hoeveelheden kisten en kistjes JAVA- en CHINA-THEE, als:

JAVA-THEE te Rotterdam; liggende in Entrepôt.

Boey	1027/4			
Congo Boey	58/4			
Congo	4498/4			
Kempoey	382/4			
Souchon	242/4	1300/12		
Soepoey Pecco		43/12		
Pecco	359/4	212/12	80/16	
Thunkay	491/4			
Thunkay Schin	3/4			
Schin	163/4			
Hysant Schin	77/4			
Hysant	188/4	398/12		
Uxim		112/12		
Joosjes G. B.		50/12	17/16	24/32
Dito F. B.		13/12	19/16	16/32

JAVA-THEE, te Amsterdam; liggende in Entrepôt.

Boey	663/4			
Congo Boey	58/4			
Congo	2947/4			
Kempoey	400/4			
Souchon	212/4	1260/12		
Soepoey Pecco		60/12		
Pecco	186/4	403/12	10/16	
Thunkay	100/4			
Thunkay Schin	3/4			
Schin	109/4			
Hysant Schin	42/4			
Hysant	46/4	273/12		
Uxim		30/12		
Joosjes G. B.		7/12	7/16	12/32
Dito F. B.			11/16	

van de aanvoeren 1849 en 1850.

Aangebragt met diverse schepen van Java.

CHINA-THEE, te Rotterdam; liggende in Consumtie.

Congo	1000/4	
Souchon		80/12

Onlangs aangebragt met het schip Sirene, kapitein J. A. Boone, van China.

ANTWERPEN, 17 Sept. KOFFIJ. Er zijn gedaan ca. 750 b. St. Domingo, tot 30 cs. voor consumptie en 400 b. Braziel, tot ongenoemden prijs.

TABAK. Men heeft verkocht 52 knasters Kentucky en 103 ceroenen Havana.

CETTE, 11 Sept. VOORLOOP. Zonder koers, bij gebrek aan verkoopers tot 50 fr. 50. Voor disponibele 3/6 is betaald 51 fr. 51 fr. 50 en 52 fr.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	pCt.	17 Sept. 4½ u. gebl.	18 Sept.	4 u.	gebl.
Nederl. Werkel. Sch. à 2½ pCt.		57½	57⅜ à	57¼	57⅜
Dito Dito	3	68 7/16	68 7/16	68½	
Dito Dito	4	89 7/16	89⅜	89 7/16	89⅜
Dito Obligatien O. I.	4		88½		
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	170			
Aand. Rijn-Spoorweg		91			
Aand. Holl. S. M.		64½	64½		
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		47 9/16	47⅝		
Frankrijk, Obligatien	3	54 7/16	54 1/16	54¼	
Spanje bij Ardoin £ 85	5	12 11/16	12½	12⅝	12 9/16
Dito Dito » 510		13	12¾	12 13/16	
Dito Onbep. Stukken		12⅝			
Dito	3				
Dito Binnenl. 2400 P.		33¾	33 11/16	33¾	33 11/16
Coup. Ardoins		10½	10 3/16	10½	10⅜
Passive		4 7/16	4¾		
Fransche Uitgest.		4⅝			
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4		37½	37 5/16		
Dito Dito		36⅜	36¼		
Rusl. bij Hope 1798 en 1816	5	105⅝	105¼		
Dito Dito 1828 en 1829		105⅞			
Cert. bij do. 1831 en 1833		96½	96 5/16	96¼	
Dito	4½	96½	96 7/16		
Dito bij Hope	4		88 13/16	88⅞	
Dito bij Stieglitz en C°.					
Dito bij id., 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	66¾	66¼		
Cert. van dito		67¼	67⅛	67¼	
Polen, Aand. à fl. 500	4				
Dito met Lot » 300		305			
Amerika, Bank-Actiën					
Pruissen, Aand. met Lot. R 50	f				
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	78¼	77¾	77⅝	
Dito Nieuwe	2½	41 11/16	41⅝		
Dito Nieuwe	5	82⅝	82¼		
Ween. Bank bij Goll en C.					
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250					
[illegible] Lam. en Bouwer	5 pCt.				
[illegible] Londen 1824	5				
Dito Leening 1848	5				
Dito $ 200					
Peru	4				
Mexico	5	28 11/16	28 11/16	29¼	
Venezuela 6 pCt. nu	3				
New Granada 6 pCt. nu	1½	18			
Ecuador		3½			
Coup. Ecuador	f				
Grieken					

Binnenl. fondsen over het geheel meer aangeboden en flaauwer. 3 pCt. Fransche insgelijks ongeveer ¼ lager. In Spaansche was de stemming algemeen flaauwer bij zeer levendigen handel in Coupons-Ardoins. Metalieken zeer aangeboden en merkelijk lager dan gisteren. In de overige vreemde fondsen blijft de handel van weinig belang en bijkans zonder verschil in de koersen. Mexikanen gevraagd en ongeveer ¼ pCt. willger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56 9/16; Zigt Parijs 57; 2/m. Londen 11,95 Zigt Londen 12,—; 2/m. Hamburg 35⅛; Zigt Hamburg 35 5/16; 3/m Lissabon 42½; 3/m. Porto 42½; 2/m. Petersburg 1,87.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 50⅛; 5 pc. 97½; 1840; 5 pc. 99; Spanje Ard. 5 pc. 12 7/16; Binnenl. 3 pc. 33⅞; Coupons 10¼; Rom. Leening 77.

PARIJS, 16 Sept. Fr. 3 pc. 57,95; 4 pc. —,—; 5 pc. 93,60, Schatk. —; Bank-Act. 2300,—; Belg. 1840, 5 pc. 101; 1842, 5 pc. 101, 4½ pc. —; 2½ pc. —; Spanje, Buit. 3 pc. —; Binn 3 pc. 33⅝; Piem. Leen. 1834, 975,—; 1849, 935,—; Rom. Leen. 78¾.

MADRID, 11 Sept. Spanje 3 pc. 33¾; id. 5 pc. 14; id. Uitgest. Sch. 4; id. Coupons 8.

WEENEN, 16 Sept. Met. 2½ pc. —; 4 pc —; 4½ pc. 83⅞; 5 pc. 96⅛; Bank-Actiën 1164; Lot. fl. 500, —; id. fl. 300, —.

BERLIJN, 16 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 86⅜; Loten 112¾; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 92½; Pools. 4 pc. 80½; Loten fl. 200, 96⅛; id. fl. 300, 137¼; id. fl. 500, 81.

AMSTERDAM, 18 September.

GRAANMARKT.

Tarwe bij gerijven als voren: 128 ℔ o. b. Pools. *f* 300; 124 ℔ j. Zeeuws. *f* 230.
Rogge, Haver en Boekweit zonder handel.
Garst in een doen: 118 ℔ Chevalier *f* 156.
Koolzaad. Groninger 49; Kromhorn 56; Elve 54½. *Raapolie* op 6/w. *f* 36½; Vliegend *f* 35¼, 4°. Mei ek. *f* 35½; Oct., *f* 35¾, 5; Nov. en Dec. *f* 35¾, ⅛. *Lijnolie* op 6/w. *f* 37; Vliegend *f* 35. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38; Vliegend *f* 37.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 9 tot en met 14 September, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Rogge L. 384, 7 M. — Tarwe L. 645, 3 M., 1 K. — Garst L. 216, 14 M. — Erwten L. 5, 3 M. — Linzen L. 1, 8 M. — Rijst 152847 ℔.

Uitvoer naar Zee:

Boonen L. 5.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 16 Sept. J. Hayes, Lord John Russel, (s.) Londen.
HELVOET, 17 Sept. R. Cannon, Gloucester, Newcastle. - T. Moloney, Maese, Hull. - H. Konow, Julius Caesar August, Arendsburg. - H. C. Clausen, Ebenezer, Koningsbergen. - Kinderdijk, (s.) van eene kruistogt. — Voor de wal: P. Klein, Macassar, Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 17 Sept. E. van Duijn, Philips van Marnix, Batavia. - W. Langstoffe, Hazard, Sunderland. - O. M. Olsen, Tananger, Stavanger. - A. Gjersöe, Fædrenesminde, Frederikstad. - J. Endresen, Emanuel, Drammen. - N. Evensen, Anna Wilhelmina, id. - H. Moldenhauer, Ondine, id. - J. Christensen, Resolution, id. - L. Gjersöe, Thorsminde, id. - O. Torgensen, Söeblomsten, id. - G. Geelmuyden, Drammen, id. - A. Lund, Judith, Avontuur.
HELVOET, 17 Sept. T. Edwards, Perfect, Liverpool.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

ANTWERPEN, Pekelder, Vrouw Grietje: 314 k. Suiker, Nederl. Suiker-Raffinaderij.
LONDEN, Collyer, Magnet. (s.) 1000 b. Koffij, Wunderley en Comp.; 150 z., 29 v. Koopmanschappen, 20 cer. Amandelen, J. C. H. Wurfbain; 6 k. Indigo, Cramerus en Comp.; 24/4 v. Wijn, J. J. Mickenhagen en Zoon, 2 oksh., 12/4 p. Wijn, Simon Thomas en Willink; 400 b. Rijst, 140 k. Suiker, 40 b. Katoen, 14 cer. Amandelen, 6 cer. Indigo, 49 z., 12 k., 6 b., 3 k. Koopmanschappen, 9 punch Rum, Order.
NEUHAUS, Luktje, Margaretha: 30 last Raapzaad, S. en P. de Clercq.
STETTIN, Kröger, Perle. 1,608 sch. Rogge, Wed. F. van Heukelom en Zoon.
BREMEN, de Roth, Wesselina: 400 m. Aarde, C. Hemmen en Comp.; 63 z. Lynzaak, E. Werthemann; 200 z. Quercitron, S. A. Levino en Comp., 360 st. Lood, Order.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE DIEP, 17 Sept. A. P. Klein, Magdalena, Batavia. - A. A. Harken, Anna Elisabeth, St. Thomas. - C. R. Agerup, Providentia Arend, Drammen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 September in lading naar:

Keulen	H. Berntz, Cöln N°. 13.
	Ant. Fritz, Christina.
Mainz	J. Lohr, Mainz N°. 9.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	G. Brugman Niederrein N°. 3.
Duisburg	H. Kamps, Vlijt en Hoop.
Manheim	H. C. de Haas, Minerva.
Ludwighaven	F. Kruck, Ludwighaven N°. 7.
Straatsburg	G. Haentjes, Frankfort N°. 23.
Frankfort en *Coblentz*	C. A. v. Rietschoten, Frankf. N°. 18.
Weesel	A. Balk, Alma.
Heilbron	M. Ludwig, Helena.
Maastricht	P. Wecks, Stad Amsterdam.
Tiel	C. van Uden, de Vr. Magdalena.
's Hertogenbosch en *Maastricht*	A. Verschure, Men Hoopt. Sl. 21 S.
Venlo en Roermond	J. v. Alem (Beurt L. de Rijk en de Harmonie.

AMSTERDAM 17 September vertrokken naar:

Manheim	J. M. Kimpel, die Harmonie.

KEULEN, 13 September aangekomen:

Kapt. S. Noll	van Amsterdam	met 2717	Ctn.
„ M. Gorgens	„ Rotterdam	„ 2997	„
„ P. Hartmann	„ „	„ 3373	„

KEULEN, 16 September in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Schüller	Köln N°. 30.
Rotterdam	„ Haasters	„ „ 22.

Rijnhoogte	ARNHEM 17 Sept.	1 el	10 duim
	KEULEN 17 „	6 voet.	½ „

ADVERTENTIEN.

Kunstdraaijers in Hout en Ivoor

die volkomen voor hun vak bekwaam zijn, kunnen h[…] ter stede terstond tegen goed loon VAST WERK be[…] men. Om nadere aanwijzing vervoege men zich in p[…] soon of schriftelijk *franco* onder Letter B. F. aan [...] bureau van dit blad. (55

In eene Tabaks Affaire biedt zich eene ge[…] genheid aan tot pla[…] sing van een **LEERLING.** Nadere informatien *fran[…]* onder Letter V. bij den Boekhandelaar G. J. VAN LEEUW[…] Haarlemstraat te Leyden. (55

(446) HET

BLOEMEN-FABRIEK

VAN

A. PERRIN,

Oude Leliestraat, N°. 10, *bij de Heerengracht*,

is ruim gesorteerd van fijne *Parijsche* Bloemen vo[…] Hoeden, Mutsen en om te kappen, Kransjes voor Jo[…] gejufvrouwen, alle soorten *fijne en ordinaire Bloeme[…]* en gemaakte Bouquetten voor Vazen, Tafels, Manden[…] Jardinières, enz.

MAAKT VOOR ROOMSCHE KERKEN

ronde en platte Altaarbouquetten, Slingers voor wa[…] kaarsen, Kransjes voor Jongejufvrouwen die de Eerst[…] Communie doen, Kransen voor *Moeder-Godsbeelden*[…] Couronnes van *Immortelles* voor Graftombes, Eiken[…] en Laurierkransen. enz.

Bij hem worden ook GEMAAKT (voor winkeliers me[…] vermindering) de zeer goedkoope soorten van Hoeden- en[…] Mutsen-Bouquetten, als ook al wat noodig is om kamers[…] tafels, spiegels, stoelen, pijpen, enz. te versieren, [...] gelegenheid van *Feesten* of *Bruiloften*, Bloemen, Bla[…] den en andere Fournituren voor *Banket-* en *Suikerbak[…] kers*. REPAREERT beschadigde Bouquetten. VERKOOPT al wat noodig is om bloemen te maken. BELAST zich met het opzetten van alle soorten van Vogelen en maak[…] alle soorten van boompjes voor dezelve.

BIJ DEZELVE VOOR 15 CENTS HET PAAR

worden GLACE HANDSCHOENEN door een sedert ko[…] nieuw uitgevonden middel als nieuw gewasschen g[…] gerepareerd, zonder onaangename reuk te laten en zon[…] der dat dezelve grooter worden.

(463) Bij A. M. VAN DIJK te Delft en C. L. VA[N] LANGENHUYSEN te Amsterdam, zijn de volgend[e] werken verkrijgbaar voor de daarbij vermelde vermin[…] derde prijzen:

CONCORDANTIAE BIBLIORUM SACR[…] vulgatae editionis ad recognitionem Jussu Sixti V Pontif. Max. Bibliis adhibitam, recensitæ atque emen[…] datae ac plusquam viginti quinque millibus versicu[…] aucta, insuper et notis historicis, geographicis, c[…] nologicis locupletatæ, cura et studio F. P. Dutripo[…] theologi et professoris, 1 gr. vol. in groot 4°, m[…] 3 kolommen . . . *f* 9[…]

NIEUWE ZEDEKUNDIGE en **GODSDIENSTIGE VOORBEELDEN** en **VERHALEN** door den Abt REYRE . . . *f* 0.[…]

QUANT. **NUTTIGE WENKEN** voor ouders nopen[…] de opvoeding hunner kinderen, naar het Fransch *f* 0.[…]

SCHRANT. **BLOEMKORFJE**, toegewijd aan jong[…] lieden van den beschaafden stand . . . *f* 0.[…]

LEVENSREGELS na den dag der Eerste H. Communie . . . *f* 0.[…]

EEUWIGE WAARHEDEN of Overwegingen vo[…] elken dag der week van Liguorio . . . *f* 0.[…]

STICHTENDE VERHALEN . . . *f* 0.1[…]

te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.